

Bane NOR SF
Postboks 4350
2308 HAMAR

Deres ref

Vår ref
25/3559-

Dato
4. november 2025

Statlig planprogram for planlegging av jernbanetiltak i Brynsbakken

Samferdselsdepartementet (SD) viser til dialog om planlegging av jernbanetiltak i Brynsbakken og gir med dette Bane NOR oppdraget med å utarbeide planprogram.

Sporarrangementet for jernbanen i Brynsbakken er en kritisk flaskehals som svekker punktligheten og driftsstabiliteten på jernbanen. Innføring av retningsdrift er et nasjonalt tiltak som vil gi viktige punktlighetsfremmende effekter gjennom mer stabil trafikkflyt og redusere forsinkelser. Tiltakene i Brynsbakken er videre viktige for å øke kapasiteten nasjonalt og lokalt. Samtidig vil byggearbeider i et område med tett bebyggelse og mye togtrafikk kunne påvirke mange mennesker. For å sikre forutsigbarhet og fremdrift i prosjektarbeidet, har regjeringen bestemt å bruke statlig planprogram for den første etappen i prosjektarbeidet. Staten ved Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) er derfor ansvarlig myndighet etter forskrift om konsekvensutredninger for planprogrammet for prosjekt Retningsdrift Brynsbakken.

Om prosjektet Retningsdrift Brynsbakken

Retningsdrift Brynsbakken er et viktig nasjonalt utbyggingsprosjekt. Tiltaket inngår i Effektpakke E15 Bedre lokal- og regiontogtilbud på Østlandet, som følger opp regjeringens jernbanestrategi i NTP, og er også et viktig forberedende grep for ny rikstunnel. E15 har som mål å bedre togtilbudet på det sentrale Østlandet, ved hovedsakelig å øke fra femten- til timinuttersfrekvens på lokaltogstrekningene L1 og L2, og tilrettelegge for flere regiontog til og fra Oslo S både sørover mot Ski og Moss, og nordover mot Lillestrøm.

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Bane-, plan og
miljøavdelingen

Saksbehandler
Sara Brøngel
Grimstad
22 24 82 95

Tidligere gjennomført planprosess

Det er tidligere gjennomført en reguleringsplanprosess for Retningsdrift Brynsbakken. Reguleringsplanarbeidet ble igangsatt 25.09.2017 og planprogram ble fastsatt av Oslo kommune 16.04.2019. Planforslaget ble vedtatt 24.03.2021 av Oslo bystyre. Vedtaket ble påklaget, og Statsforvalteren i Oslo og Viken opphevet planvedtaket 24.03.2022. Statsforvalteren viste blant annet til at det har kommet flere innspill om løkløsninger. Statsforvalteren var av den oppfatning at disse alternativene ikke ble tilstrekkelig utredet til at disse alternativene kan avvises. Som følge av dette ble planvedtaket opphevet.

Bane NOR og Plan- og bygningsetaten i Oslo kommune gjennomførte oppstartsmøte for ny planprosess den 13.12.2022. Det ble gjennomført avklaringsmøter med Plan- og bygningsetaten i perioden januar til mai 2023, der det ikke ble enighet om utredningsomfang for støy og kulturmiljø. Oslo kommunes utredningskrav kunne ikke aksepteres av Bane NOR av prinsipielle grunner, blant annet av hensyn til likebehandling av støyutredning i plansaker. Saken ble derfor løftet til Samferdselsdepartementet og videre til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Statlig fastsatt planprogram

I henhold til forskrift om konsekvensutredninger, § 31 andre ledd, kan Kommunal- og moderniseringsdepartementet i samråd med berørte myndigheter bestemme at en annen myndighet enn den som følger av forskriften, skal være ansvarlig myndighet for planer etter plan- og bygningsloven dersom hensynet til nasjonale eller viktige regionale hensyn tilsier det, eller planen omfatter flere kommuner eller fylker. Dette innebærer også at departementet selv kan fastsette planprogrammet.

Regjeringen har besluttet at planprogrammet for Retningsdrift Brynsbakken skal fastsettes statlig. Etter at planprogrammet er fastsatt, gjennomføres videre planlegging som en ordinær planprosess med Oslo kommune som planmyndighet etter plan- og bygningslovens § 3-3.

Iht. plan- og bygningslovens § 12-9 og forskrift om konsekvensutredninger ber Samferdselsdepartementet om at Bane NOR utarbeider planprogram for Retningsdrift Brynsbakken, og gjennomfører høring og offentlig ettersyn av planprogrammet. Etter gjennomført høringsperiode oversendes innkomne merknader og Bane NORs kommentarer til disse, samt revidert planprogram til KDD for fastsetting.

Siden prosjektet er av nasjonal betydning og videre fremdrift i saken har stor betydning, vil KDD likevel løpende vurdere å gjennomføre videre planprosess som statlig plan dersom fremdriften i den videre prosessen ser ut til å bli hemmet.

Forhold som avklares gjennom planprogrammet

Bane NOR skal gjennom planprogrammet redegjøre for formålet med planarbeidet og hvilke problemstillinger som anses som viktige å undersøke i forhold til miljø og samfunn. Planprogrammet skal beskrive hvilket grunnlagsmateriale som må lages for at planforslagets

relevante temaer kan vurderes tilstrekkelig, beskrive relevante og realistiske plan- og utredningsalternativer og beskrive aktuelle samarbeids- og medvirkningsprosesser. Det skal tydelig fremgå hvordan Bane NOR anbefaler planalternativ basert på prosjektets mål.

Det er viktig for staten at rammene for planarbeidet følger normale retningslinjer siden fravik av krav, eksempelvis på støy og rekkefølgebestemmelser, vil kunne skape uheldig presedens for andre plansaker. De siste års hendelser har vist at langvarige stengningsperioder påfører de reisende og godskundene svært store negative konsekvenser og har store samfunnsmessige konsekvenser. Det er derfor også viktig for staten at planalternativer som ikke er gjennomførbare på grunn av at de har omfattende operative og trafikale konsekvenser for togtilbudet identifiseres og siles ut.

Bane NOR skal derfor legge følgende føringer til grunn for forslag til planprogram:

- Støy skal utredes i henhold til normale retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging
- Det skal vurderes relevante avbøtende tiltak for verneverdig trehusbebyggelse innenfor planområdet

Medvirkning

Bane NOR redegjør i planprogrammet for mulige lokkalternativer gitt statens rammer, slik at Oslo kommune og innbyggerne og andre interessenter gjennom medvirkningen kan gi sine innspill til hvilket lokkalternativ som utredes fullt ut. Oslo kommune skal overta planmyndigheten etter at planprogrammet er fastsatt av KDD. Det er viktig for staten at Bane NOR har god dialog med kommunen og legger til rette for at planprogrammet behandles administrativt og politisk av Oslo kommune i høringsperioden. Plan for medvirkning i planarbeidet beskrives i planprogrammet.

Med hilsen

Cecilie Taule Fjordbakk (e.f.)
avdelingsdirektør

Sara Brøngel Grimstad
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Kommunal- og distriktsdepartementet
Oslo kommune - Byrådsavdeling for byutvikling